

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК338.242.2

Тарасова Д.О., студентка 4 курсу
Факультета менеджмента та маркетинга
ХНЕУ ім.С.Кузнеця

Передумовами ефективного здійснення будь-якої продуктивної діяльності, в тому числі підприємницької, є виявлення і облік її методологічних основ. Методологію прийнято визначати як вчення про структуру, логічну організацію, методи та засоби діяльності. Вченими різних напрямків широко обговорюються і успішно вирішуються методологічні проблеми науки. Однак поняття методології, на думку А.М. Новикова і Д.А. Новикова, не повинно обмежуватися науковою діяльністю. Методологія як сукупність базисних установок поширюється на всі види продуктивної людської діяльності: практичну, навчальну, художню та ігрову [8].

Останнє положення необхідно уточнити. Методологія дійсно може поширюватися на всі види продуктивної людської діяльності і бути передумовою їх ефективного здійснення, але при виконанні трьох умов, а саме: ці види діяльності повинні стати предметами усвідомлення, предметами навчання і предметами раціоналізації. Спеціальні дослідження за методологією навчальної, освітньої та ігрової діяльності в останні роки активізувалися саме тому, що для цього склалися всі необхідні умови [2].

Розробку методології підприємницької діяльності необхідно випередити уточненням ключових понять. Одне з них - це підприємницька діяльність. Підприємницька діяльність - це специфічна діяльність людини. Людська діяльність визначається як активна взаємодія людини з навколишньою дійсністю, в процесі якого людина виступає як суб'єкт, цілеспрямовано впливає на об'єкт і задовольняє таким чином свої потреб [4].

З урахуванням сформованих підходів до підприємництва і сучасних уявлень про людську діяльність підприємницької слід вважати практичну продуктивну (в окремих випадках і репродуктивну) економічну діяльність,

що ведеться самостійно, на свій ризик, спрямовану на отримання об'єктивно нових або суб'єктивно нових результатів (інновацій) з метою досягнення особистої вигоди і суспільної користі. Відповідно, інше ключове поняття - методологія підприємницької діяльності - може бути визначено як вчення про структуру, організацію, методи і засоби такої економічної активності людей [3].

Виявлення методологічних основ підприємницької, як і будь-який інший діяльності, означає визначення її основних характеристик, принципів, ресурсів, умов, факторів, норм, логічної і тимчасової структури [7].

Основні (змістовні) характеристики підприємницької діяльності включають, по-перше, ознаки, властиві будь-трудої діяльності (теоретичної і практичної, індивідуальної та колективної), по-друге, риси або особливості власне підприємницької діяльності [1].

Підприємництво визнається одним з головних стратегічних ресурсів і внутрішнім джерелом розвитку національної економіки. Однак проблеми методології підприємницької діяльності розроблені в недостатній мірі, так як необхідні умови для цього поки ще не створені. По-перше, підприємницька діяльність залишається не до кінця пізнаною. У науковому середовищі відсутня згода у визначенні змісту та суті підприємництва; до сих пір не розроблена теорія підприємництва, хоча необхідність такої теорії визнається всіма дослідниками цього питання. По-друге, не визначено зміст системи навчання підприємницькій справі. По-третє, не встановлені напрямки раціоналізації підприємницької діяльності. Виникла суперечність яку можливо вирішити одним можливим способом: одночасно завершувати формування зазначених умов і розробляти методологію підприємницької діяльності, з огляду на триваюче збільшення наукових знань і накопичення практичного досвіду в цій сфері [6].

Узгоджене здійснення цих процесів з метою кардинального підвищення підприємницької активності та залучення капіталу в економіку особливо важливо в період переходу до інноваційного типу економічного розвитку [5].

В умовах сучасної України такий перехід необхідний, але має ряд особливостей. Він вимагає модернізації традиційних секторів національної економіки і випереджаючого розвитку галузей високих переділів, перетворення інновацій в провідний чинник економічного зростання, формування нової економіки (економіки знань і нових технологій). Він передбачає реалізацію взаємопов'язаних перетворень по ряду напрямків, таких як розвиток людського потенціалу, створення висококонкурентному інституційного середовища, структурна диверсифікація економіки на основі інноваційного технологічного розвитку, закріплення і розширення глобальних конкурентних переваг країни в традиційних сферах, зміцнення зовнішньоекономічних позицій, перехід до нової моделі просторового розвитку . Без повного включення підприємницького ресурсу перехід української економіки до інноваційного типу розвитку є неможливим.

Література

1. Асаул А.Н, Войнаренко М.П. Організація підприємницької діяльності: Уч. пос. - СПб.-Хм., 2010. - 392 с.
2. Варналій З.С. Основи підприємництва, навчальний посібник; Київ: Знання-Прес, 2006. - 329с.
3. Гаєвська Л.М. Підприємницька діяльність та її оподаткування: Навчальний посібник.- Ірпінь: Академія ДПС України, 2009. - 218с.
4. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва. Навчальний посібник. - К.: ЦНЛ, 2006. - 320 с.
5. Зянько В.В. Інноваційне підприємництво в Україні: Проблем становлення та розвитку / В.В. Зянько. - Вінниця: УШВЕРСУМ, 2005. - 262 с.
6. Колот В.М. Підприємництво: Навчально-метод. посіб. для сам. вивч. дисц./ В.М.Колот, О.В.Щербіна. - К.: КНЕУ, 2011. - 160 с.
7. Оберемчук В.Ф. Стратегія підприємництва: Короткий курс лекцій. - К.: МАУП, 2012. - 128 с.
8. Новиков А.М., Новиков Д. А. Методологія. М.: Сінтег, 2007. 668с.

Автор
студентка 4 курсу
групи 6.03.44.13.02

Тарасова Д.О.

Науковий керівник
к.е.н., доцент

Бутенко Д.С.

Завідувач кафедри
підприємницької діяльності
д.е.н., професор

Гонтарева І.В.

Опубліковано в авторській редакції